

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Άποψη: Εξαγγελίες ΔΕΘ και έκθεση Πισσαρίδη

Φωτ. INTIME NEWS

ΜΙΡΑΝΤΑ ΞΑΦΑ*

22.09.2020, Kathimerini.gr

Τα μέτρα που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ στοχεύουν στην ενίσχυση της οικονομίας και στην αποφυγή πτώχευσης υγιών επιχειρήσεων που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας. Πολλά από αυτά εντάσσονται στο προεκλογικό πρόγραμμα της Ν.Δ. και είναι συμβατά με τις προτάσεις Πισσαρίδη για εθνικό σχέδιο ανάπτυξης, που θα υποβληθεί στις Βρυξέλλες ως προϋπόθεση για την άντληση χρηματοδότησης 32 δισ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Ανάκαμψης. Επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης, ψηφιακός μετασχηματισμός, χωροταξικό νομοσχέδιο και χρήσεις γης, νέο πλαίσιο διευθέτησης ιδιωτικών χρεών προς Δημόσιο και τράπεζες, απλοποίηση εργατικής νομοθεσίας, κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης, είναι όλα μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση. Οι φοροαπαλλαγές και η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 μονάδες που εξήγγειλε θα δώσουν ανάσα στην ιδιωτική οικονομία, που επωμίζεται το βάρος των επιπτώσεων της πανδημίας. Υπάρχουν όμως δύο προβλήματα: (α) δεν είναι βέβαιο αν θα υπάρξει ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος για να συνεχιστούν και να διευρυνθούν οι φοροελαφρύνσεις και μετά το 2021, οπότε λήγει η προσωρινή άρση των δημοσιονομικών κανόνων της Ε.Ε. και επιστρέφει ο στόχος για πρωτογενή πλεονάσματα, και (β) δεν είναι ξεκάθαρο πώς θα εφαρμοστούν όλα αυτά τα μέτρα στην πράξη. Οι καλές προθέσεις δεν εγγυώνται καλά αποτελέσματα.

Στην προσπάθειά της να χτίσει «κοινωνικό πρόσωπο», η κυβέρνηση παρασύρεται σε γκάφες. Το πρόσφατο φιάσκο με τις μάσκες στα σχολεία είναι ένα μικρό αλλά χαρακτηριστικό παράδειγμα των συνεπειών της εμπλοκής του κράτους εκεί που δεν χρειάζεται. Ενώ η υπουργός Παιδείας Ν. Κεραμέως μιλούσε για «ατομική ευθύνη», ο υπουργός Εσωτερικών Τ. Θεοδωρικάκος αποφάσισε να αναθέσει στο κράτος την προμήθεια και διανομή των масκών στα σχολεία, με τα γνωστά κωμικοτραγικά αποτελέσματα. Χρονοβόρος δημόσιος

διαγωνισμός με λάθος προδιαγραφές για μια ανάγκη που μπορούσε κάλλιστα να ικανοποιηθεί η αγορά, ενδεχομένως με κρατική επιδότηση για τους πιο ευάλωτους.

Όσο η Ν.Δ. παραμένει προσκολλημένη στον κρατισμό, η μετάβαση στο νέο, εξωστρεφές παραγωγικό μοντέλο που προτείνει η επιτροπή Πισσαρίδη κινδυνεύει να παραμείνει στα χαρτιά. Απώτερος στόχος των προτάσεων είναι η βελτίωση της οικονομίας, αξιοποιώντας τα ευρωπαϊκά κονδύλια, ώστε να γίνει πιο παραγωγική και διεθνώς ανταγωνιστική. Η έκθεση τονίζει την ανάγκη μιας κρίσιμης μάζας μεταρρυθμίσεων σε πολλούς τομείς για να επιτευχθεί βιώσιμη αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων. Επισημαίνει ότι η Ελλάδα ξοδεύει 28,4% του ΑΕΠ σε μισθούς και συντάξεις έναντι 23,1% στις χώρες της Ευρωζώνης. Πώς όμως θα μειωθεί αυτό το ποσοστό για να ενισχυθεί η ανάπτυξη, τη στιγμή που η κυβέρνηση αποκλείει την περικοπή συντάξεων και τις απολύσεις υπεράριθμου προσωπικού στο Δημόσιο; Πώς θα βρεθεί δημοσιονομικός χώρος για να καταστούν μόνιμες οι μειώσεις φόρων και εισφορών; Στο συνέδριο του Economist στην Αθήνα αυτή την εβδομάδα, οι θεσμοί προειδοποίησαν ότι, πέρα από την αναπόφευκτη αύξηση των ελλειμμάτων που συνεπάγεται η αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας, η Ελλάδα πρέπει μεσοπρόθεσμα να διασφαλίσει προϋποθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης και δημοσιονομικής ισορροπίας. Η αύξηση της παραγωγικότητας είναι ασύμβατη με τη διατήρηση κρατικών εταιρειών-ζόμπι με αρνητική καθαρή θέση, που

συνεχίζουν να συσσωρεύουν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις (ΕΑΒ, ΛΑΡΚΟ, ΕΛΤΑ, αμυντικές βιομηχανίες κ.ά.). Η εξαγγελία του κ. Μητσοτάκη στη ΔΕΘ για την αναδιάρθρωση της αμυντικής βιομηχανίας είναι ασφαλώς θετικό βήμα. Εξυγίανση όμως δεν πρόκειται να επιτευχθεί με τη διατήρηση των θέσεων εργασίας που δεν είναι λογικό να προστατεύονται, ασχέτως συμβολής στην παραγωγική διαδικασία.

Στη ΔΕΘ ο κ. Μητσοτάκης εγγυήθηκε προσωπικά ότι δεν θα κοπεί καμία σύνταξη. Τα τελευταία στοιχεία του συστήματος «Ηλιος» δείχνουν ότι οι συνταξιούχοι μεταξύ 51 και 70 ετών αποτελούν το 35,4% του συνόλου και απορροφούν το 40,8% της δαπάνης για συντάξεις, δηλαδή λαμβάνουν τις υψηλότερες συντάξεις. Πολλοί από αυτούς είναι συνταξιούχοι ΔΕΚΟ και Δημοσίου που εισέπραξαν σε σχετικά νεαρή ηλικία συντάξεις δυσανάλογες με τις εισφορές τους. Αν η κυβέρνηση επιμένει στη διατήρηση της «προσωπικής διαφοράς» που απολαμβάνουν εις βάρος των εργαζομένων που πληρώνουν υπέρογκους φόρους και εισφορές, θα πρέπει τουλάχιστον να «παγώσει» τις συντάξεις τους ώστε να μειωθούν σταδιακά ως ποσοστό του ΑΕΠ. Όπως είπε ο σύμβουλος του πρωθυπουργού Αλ. Πατέλης, «πρέπει να πάψει το κράτος να παίρνει τα χρήματα των νέων και να τα δίνει στους ηλικιωμένους». Οι νέοι αναζητούν ευκαιρίες για εργασία, όχι χαρτζιλίκι από τους γονείς και τους παππούδες τους.

Άλλο ανησυχητικό σημάδι ήταν η δήλωση του κ. Μητσοτάκη στη ΔΕΘ ότι η κυβέρνηση δεν έχει αποφασίσει αν τις εισφορές των ασφαλισμένων στο προτεινόμενο κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα τις διαχειρίζεται ο ιδιωτικός ή ο δημόσιος τομέας. Ελπίζω να αστείευόταν! Ο δημόσιος τομέας έχει τόση σχέση με τη διαχείριση χαρτοφυλακίου όσο ο Γκόρντον Γκέκο με την εταιρική κοινωνική ευθύνη (βλ. «Γουόλ Στριτ: Το χρήμα ποτέ δεν πεθαίνει»). Για να έχουμε ανταγωνιστική, παραγωγική και ευέλικτη οικονομία, θα πρέπει το κράτος να εκχωρήσει στον ιδιωτικό τομέα τις δουλειές που αυτός μπορεί να φέρει εις πέρας πολύ πιο αποτελεσματικά.

** Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι senior scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI) και μέλος επιστημονικού συμβουλίου Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ).*